

Galerie umění Karlovy Vary

příspěvková organizace Karlovarského kraje, Goethova stezka 6,
360 01 Karlovy Vary, IČO 66362768, č. ú. 5165900237/0100
tel: 353 224 387, e-mail: info@galeriekvary.cz, www.galeriekvary.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

Oskar Stocker – SVOBODA / FREIHEIT

Pořadatel	Galerie umění Karlovy Vary, přísp. org. Karlovarského kraje, za podpory Františka Piškanina, HOPI HOLDING a.s.
Místo konání	Galerie umění Karlovy Vary, Goethova stezka 6
Termín	20.9. – 4.11.2018, vernisáž čtvrtek 20.9.2018 v 17 hodin
Autor výstavy	Jan Samec
Otevírací doba	denně mimo pondělí 10 – 17 hodin

Významný rakouský malíř Oskar Stocker se představuje v Karlových Varech. Galerie umění Karlovy Vary připravila specifický výběr z jeho tvorby, který má zajímavý vztah k našim současným výročím (100 let od založení republiky, 50 let od okupace Československa Rudou armádou). Nelze ale říci, že by umělec byl politickým aktivistou. Hlavním tématem pro malíře, hledajícího si svou vlastní cestu mimo tzv. aktuální trendy, zůstává člověk a lidská postava v mnoha podobách. I karlovarská expozice představuje řadu Stockerových figurálních motivů. Charakteristickými rysy jsou v nich syrová oprostěná chromatika a robustní dramatický rukopis s vervními tahy štětce, jež si podřizují a někdy i trochu deformují reálné tvary. Ale ani mírná deformace obličejových rysů nenaruší základní podobu, naopak pomůže vystihnout charakter portrétovaného, tedy jak jej umělec vnímá a interpretuje. Poselství obrazů se nám pak většinou jeví jako jasně dešifrovatelné, někdy jsou obsahová sdělení extatičtější, jindy v jakési tiché expresi meditativnější. Kromě spontánně expresivní kresby se jeho současné práce vyznačují zvláštní barevnou redukcí, často směřující k selektivní, či dokonce monochromní tonalitě. To se jednoznačně projevilo u série z poslední doby, kdy Stocker na rámy napnul neobvyklý malířský materiál. Získal totiž víceúčelovou celtovinu z majetku ruské armády ve vybledlé khaki barevnosti. Monochromní paleta takto získaného malířského podkladu s evidentními znaky používání, aplikacemi nášivek, úchytek, cvoků a dalších prvků potvrzuje umělcovu programovou negaci jakékoli vizuální atraktivity či apartnosti. Ve vystaveném cyklu maleb na celtovině se objevují reálné předměty, symptomatické někdy pro agresí (tank, samopal, vojenské boty), jindy anonymní stroje a tovární budovy, vždy zobrazené lapidární červenou a bílou kresbou, případně doplněnou černou konturou.

Jeden sál karlovarské galerie zaplnila repríza projektu EINGESPERRT, pro nějž umělec vytvořil alegorii „lágru“. Na velkoformátové kartony nakreslil černou barvou rozsáhlý cyklus monumentálních portrétů z okruhu svých přátel a známých, tedy skutečných lidí ze současnosti. Jejich reálnou podobu nenásilně upravil do výrazů poznamenaných traumatem války, respektive věznění v koncentračním táboře. Generace se zkušeností života „za dráty“ komunistického tábora může vnímat postavení a pocity vězněných lidí i v obecnějších významových rovinách. K tomu ostatně umělec přispívá i převrácenou lokací zadrátovaného prostoru, tedy se sugestivní otázkou, kdo se vlastně nachází „před“ a kdo „za“ dráty.

V případě tvorby Oskara Stockera platí, že je silně zaujat člověkem a jeho zobrazením. Umělec ale člověka interpretuje prostřednictvím zkoumání své vlastní paměti a svých zážitků, jež přesahují do konfrontace s obecnou pamětí a emocemi ostatních. Tak společně s exaltovaným uchopením viděné reality je schopen podat zprávu nejen o svém okolí, ale i o svých vizích budoucího i minulého lidstva. Umělcova malba se stává jakýmsi živým organismem, jenž reaguje s nebyvale zvýšenou citlivostí na podněty, jako jsou bezpráví, cynismus, diskriminace apod. Ty se však nestávají vizualizovaným projevem autorovy obsese, ale do jisté míry reflektují charakteristické rysy naší současné problematické civilizace.

Jan Samec

Der bekannte österreichische Maler Oskar Stocker wird in Karlovy Vary vorgestellt. Die Galerie der Kunst in Karlovy Vary (Karlsbad) hat interessanten Auswahl seiner Werke vorbereitet, die teilweise als wichtige Jahrestage (100. Jubiläum der Gründung der Republik, 50 Jahre seit der Besetzung der Tschechoslowakei durch

Rote Armee) aktuell sind. Aber wir können nicht sagen, dass der Künstler ein politischer Aktivist ist. Zum Leitmotiv seiner künstlerischen Suche wurde der Mensch in seinen verschiedenen Formen, wurden die Menschen in ihren mannigfaltigsten Beziehungen und Begegnungen.

Das Hauptthema für einen Maler, der seinen eigenen Weg außerhalb der sogenannten aktuellen Trends sucht, bleibt jedoch der Mensch und die menschliche Gestalt in vielerlei Formen. Auch die Karlsbader Exposition stellt eine Reihe von Stockers figurativen Motiven vor. Die vorherrschenden Charakterzüge darin sind die rohe, befreite Chromatik und eine robuste, dramatische Handschrift mit energischen Pinselstrichen, denen sich manchmal die realen Formen unterordnen und manchmal durch sie sogar etwas verformt werden. Aber auch eine leichte Deformation der Gesichtszüge stört die Grundform nicht, im Gegenteil, sie wird helfen, den Charakter des Porträtierten zu erfassen, also das, wie der Künstler ihn wahrnimmt und interpretiert. Die Botschaft der Bilder erscheint uns dann als klar dechiffrierbar, manchmal sind die inhaltlichen Mitteilungen etwas exaltierter, manchmal in einer Art stiller Expression etwas meditativer. Außer der spontan expressiven Zeichnung ist für sein aktuelles Werk eine spezielle Farbreduktion charakteristisch, die oft zu einer selektiven oder gar monochromen Tonalität führt. Dies manifestierte sich deutlich in einer Serie aus letzter Zeit, als Stocker auf die Keilrahmen ein ungewöhnliches Malmaterial spannte. Er erhielt nämlich einen Mehrzweck-Zeltstoff aus dem Eigentum der russischen Armee in verblasster Khaki-Farbigkeit. Die monochrome Palette des so erworbenen Maluntergrunds, mit offensichtlichen Gebrauchsspuren, mit aufgenähten Zeichen, Griffen, Nieten und sonstigen Elementen bestätigen die programmatische Negation der visuellen Attraktivität oder der aparten Ästhetik des Künstlers. In dem ausgestellten Zyklus von Gemälden auf dem Zeltstoff erscheinen reale Objekte und auch Waffen, die symptomatisch für die Aggression sind (ein Panzer, ein Maschinengewehr, Militärstiefel), ansonsten Fabriken und Häuser, immer mittels einer lapidaren roten oder weißen Zeichnung dargestellt.

Einen Saal der Karlsbader Galerie füllte die Reprise des Projekts EINGESPERRT aus, für die der Künstler einen umfangreichen Porträtzyklus aus dem Kreis seiner Freunde und Bekannten schuf, von echten Menschen der Gegenwart also. Er passte ihr realistisches Antlitz zwanglos den Ausdrücken an, die durch das Kriegstrauma bzw. die Inhaftierung im Konzentrationslager gezeichnet wurden. Darüber hinaus kann man aus den Erfahrungen des Lebens "hinter den Drähten – hinter dem Eisernen Vorhang" des kommunistischen Staates (des Lagers) den Status und die Gefühle der "inhaftierten" Menschen in allgemeineren Bedeutungsebenen erfühlen. Der Künstler trägt dazu auch mit der umgestürzten Lokalisierung des zugezogenen Raumes bei, mit einer umgekehrten Interpretation dessen, wer "davor" und wer "hinter" den Drähten ist.

Im Falle von Oskar Stockers Schaffenswerk ist es unbestritten, dass er sich stark mit dem Menschen und seiner Darstellung beschäftigt. Künstler interpretiert den Menschen mittels seines eigenen Gedächtnisses und seiner Erlebnisse, die bis in die Konfrontation mit dem Allgemeingedächtnis und den Emotionen der anderen übergreifen. So kann er neben dem exaltierten Ergreifen der gesehenen Realität nicht nur einen Bericht über seine Umgebung abgeben, sondern auch über seine Visionen von der zukünftigen und auch der vergangenen Menschheit. Seine Malerei wird zu einer Art eines lebenden Organismus, der mit ungewohnt erhöhter Empfindlichkeit auf Reize wie Rechtlosigkeit, Zynismus, Diskriminierung usw. reagiert. Diese werden allerdings nicht zu einem visualisierten Ausdruck der Obsession des Autors, sondern spiegeln bis zu einem gewissen Grad die charakteristischen Merkmale unserer gegenwärtigen Zivilisation wider.

Jan Samec